

Підготовка до НМТ-2026

на платформі **iLearn**

тренажер НМТ/ЗНО

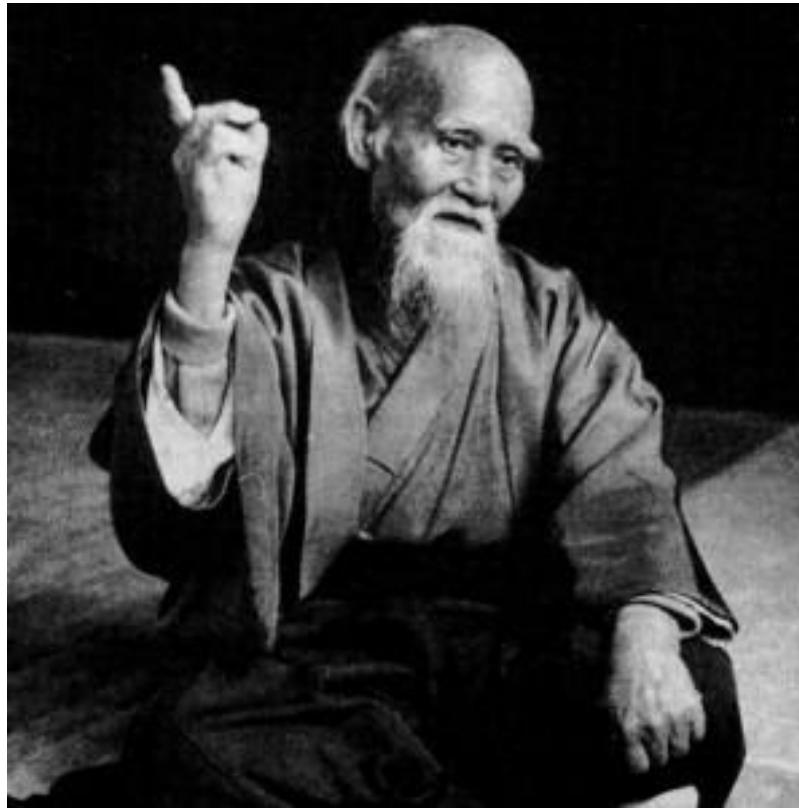
ilearn.org.ua

щотижневі вебінари

тести та курси

Тема 8. Будова слова. Словотвір.

ХВИЛИНКА МУДРОСТІ

1. Помилково вжито слово в рядку

- А** На випускний треба погладити свій новий костюм.
- Б** Ми з друзями в неділю вирішили піти на риболовлю.
- В** Незважаючи на втому, Петро виконував домашнє завдання.
- Г** Останній урок було скасовано.

Помилково вжито слово в рядку

- А** На випускний треба погладити свій новий костюм.
- Б** Ми з друзями в неділю вирішили піти на риболовлю.
- В** Незважаючи на втому, Петро виконував домашнє завдання.
- Г** Останній урок було скасовано.

2. Помилково вжито слово в рядку

А Цієї зими Марина планує поїхати на відпочинок до Турції.

Б Я вважаю, що треба кожному бути відповідальним за своє життя.

В Увечері дівчата вирішили ворожити на картах.

Г Іван намагається брати участь у всіх шкільних заходах.

Помилково вжито слово в рядку

А Цієї зими Марина планує поїхати на відпочинок до Турції.

Б Я вважаю, що треба кожному бути відповідальним за своє життя.

В Увечері дівчата вирішили ворожити на картах.

Г Іван намагається брати участь у всіх шкільних заходах.

3. Яке слово не є омонімом?

А чайка

Б талант

В кран

Г лава

Яке слово не є омонімом?

А чайка

Б талант

В кран

Г лава

4. Синонімом до слова *ввічливий* є

- А** колосальний
- Б** дотепний
- В** шанобливий
- Г** відчайдушний

Синонімом до слова *ввічливий* є

- A** колосальний
- B** дотепний
- C** шанобливий
- D** відчайдушний

5. (1) У XVIII столітті шведський король Густав III наказав провести такий *експеримент*: братам-близнюкам, засудженим до смертної кари, *вирок*, замість накидати петлю на шию, замінили довічним ув'язненням, але з умовою, що одному щодня даватимуть велику порцію кави, а іншому – чаю. (2) Обом злочинцям створили однаково пристойні *умови*. (3) Два медики-професори не спускали очей із піддослідних: хто ж, захворівши, підтвердить [...] про шкідливість якогось із напоїв. (4) Але чекати довелося надзвичайно довго. (5) Ось відійшов у небуття перший учений, згодом – другий, короля було вбито... (6) Натомість обидва *кандидати* в небіжчики топтали ряст смакуючи свої «отруйні» напої. (7) Ініціатори експерименту так і не дізналися, що першим помер «поціновувач» чаю, щоправда, у 83 роки...

Фразеологізму НЕМАЄ в реченні

А першому **Б** третьому **В** п'ятому **Г** шостому

(1) У XVIII столітті шведський король Густав III наказав провести такий *експеримент*: братам-близнюкам, засудженим до смертної кари, *вирок*, замість накидати петлю на шию, замінили довічним ув'язненням, але з умовою, що одному щодня даватимуть велику порцію кави, а іншому – чаю. (2) Обом злочинцям створили однаково пристойні *умови*. (3) Два медики-професори не спускали очей із піддослідних: хто ж, захворівши, підтвердить [...] про шкідливість якогось із напоїв. (4) Але чекати довелося надзвичайно довго. (5) Ось відійшов у небуття перший учений, згодом – другий, короля було вбито... (6) Натомість обидва *кандидати* в небіжчики топтали ряст смакуючи свої «отруйні» напої. (7) Ініціатори експерименту так і не дізналися, що першим помер «поціновувач» чаю, щоправда, у 83 роки...

Фразеологізму НЕМАЄ в реченні

A першому **B** третьому **V** п'ятому **Г** шостому

6. (1) Проблема особистості віддавна є основою філософського пізнання. (2) Відомо, що немає двох одинакових людей, кожен із нас неповторний. (3) На думку деяких науковців людина формується й розвивається відповідно до її вроджених якостей, здібностей, а соціальне *оточення* відіграє в цьому розвитку дуже незначну роль. (4) Натомість інші вчені вважають *особистість* деяким продуктом, цілком сформованим у процесі соціального розвитку. (5) Однак майже всі науковці переконані: людина не народжується особистістю, а стає нею в процесі життя.

Слово *основа* в тексті можна замінити фразеологізмом

- А наріжний камінь
- Б підводний камінь
- В камінь на шї
- Г пробний камінь

(1) Проблема особистості віддавна є основою філософського пізнання. (2) Відомо, що немає двох одинакових людей, кожен із нас неповторний. (3) На думку деяких науковців людина формується й розвивається відповідно до її вроджених якостей, здібностей, а соціальне *оточення* відіграє в цьому розвитку дуже незначну роль. (4) Натомість інші вчені вважають *особистість* деяким продуктом, цілком сформованим у процесі соціального розвитку. (5) Однак майже всі науковці переконані: людина не народжується особистістю, а стає нею в процесі життя.

Слово *основа* в тексті можна замінити фразеологізмом

- А наріжний камінь**
- Б підводний камінь
- В камінь на шї
- Г пробний камінь

7. Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ

A лід - л..ду

B слово - сл..вце

C пір'я - п..ро

D мішок - м..шечок

Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ

A лід - л..ду

B слово - сл..вце

B пір'я - п..ро

G мішок - м..шечок

8. Позначте рядок, у якому в усіх словах спрошення в групах приголосних позначається на письмі:

A шелес..нути, безжаліс..но, невіс..ци, влас..ний

B ціліс..ний, безкорис..ливий, хворо..няк, беззахис..но

C мес..ник, безпристрас..но, безвиїз..но, чес..ний

D наміс..ник, інтеліген..ський, совіс..ливий, піс..ний

Позначте рядок, у якому в усіх словах спрошення в групах приголосних позначається на письмі:

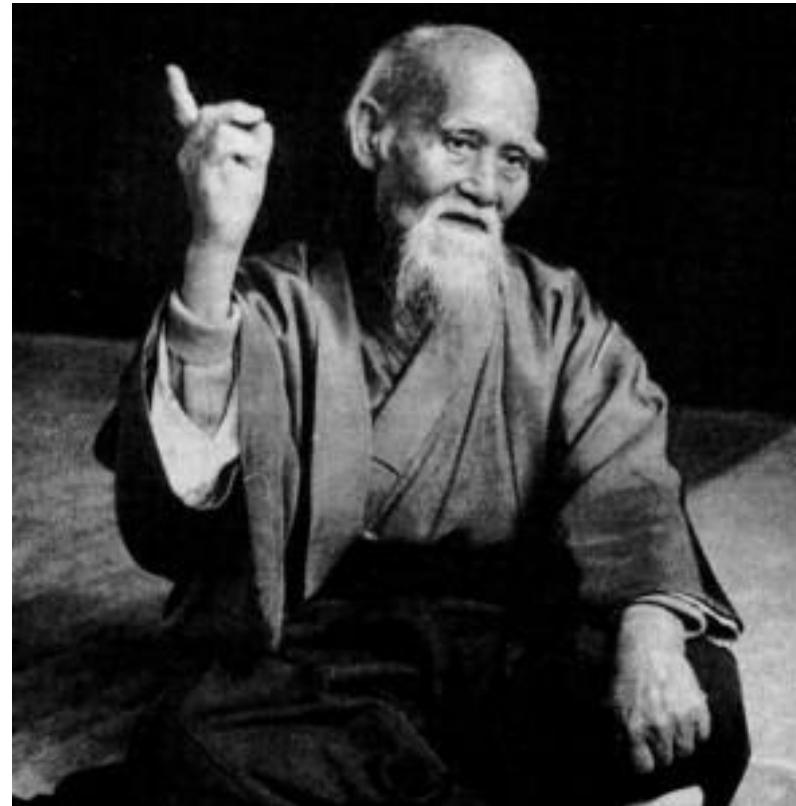
A шелес..нути, безжаліс..но, **невіс..ці**, влас..ний

B ціліс..ний, безкорис..ливий, **хворо..няк**, беззахис..но

C мес..ник, безпристрас..но, безвиїз..но, чес..ний

D наміс..ник, **інтеліген..ський**, совіс..ливий, піс..ний

ХВИЛИНКУ МУДРОСТІ ЗАВЕРШЕНО

Теоретична частина

Будова слова

основа

корінь

префікс

суфікс

закінчення

БУДОВА СЛОВА

підводний

ОСНОВА

під-

ПРЕФІКС

-вод-

КОРІНЬ

-н-

СУФІКС

-ий

ЗАКІНЧЕННЯ

Слова є

Незмінні — не мають закінчення (десь, там, незабаром, весело, читати)

Змінні — мають закінчення, які служать для поєднання слів у словосполучення і речення. Зміна закінчення — зміна форми слова (*парта* — *парті, партою*)

НЕ МАЮТЬ ЗАКІНЧЕННЯ:

- * прислівники (голосно, зранку)
- * дієприслівники (пишучи, приїхавши)
- * інфінітиви (читати, писати)
- * незмінювані слова іншомовного походження (метро, кіно)
- * дієслівні форми на –но, - то (зроблено, розбито)

Пальто – німа пальта;
прийшла в пальті

ситро – нєма ситра

Практична частина

1. Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс, корінь, суфікс, закінчення:

A пречудовий, возз'єднаний, наддунайський, ухвалений

B обсипати, підкреслений, по-українськи, перепиляний

C праотчий, розбитий, підфарбувати, провесінь

D подарувати, прикордонний, сказаний, зробивши

E підлеглий, підзвітний, розkvітлий, придорожній

Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс, корінь, суфікс, закінчення:

A пречудовий, возз'єднаний, наддунайський, ухвалений

B обсипати, підкреслений, по-українськи, перепиляний

C праотчий, розбитий, підфарбувати, провесінь

D подарувати, прикордонний, сказаний, зробивши

D підлеглий, підзвітний, розквітлий, придорожній

2. Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: один префікс, корінь, один суфікс, закінчення:

A досвітній, прилетів, по-сільському, безпомилковий;

B супутник, вистраждав, взимку, узаконений;

V надбудова, вивідавши, напарник, заземлений;

Г виголошене, надлишок, припечений, приказка;

Д затінок, викупив, якнайдобріший, переможний.

Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: один префікс, корінь, один суфікс, закінчення:

A досвітній, прилетів, по-сільському, безпомилковий;

B супутник, вистраждав, взимку, узаконений;

V надбудова, вивідавши, напарник, заземлений;

G виголошене, надлишок, припечений, приказка;

D затінок, викупив, якнайдобріший, переможний.

НМТ 2025

3. За допомогою суфікса **-ин-**(**-я**) можна утворити назви осіб жіночої статі від усіх слів, ОКРІМ

A кравець

B творець

C друкар

D майстер

За допомогою суфікса **-ин-(-я)** можна утворити назви осіб жіночої статі від усіх слів, ОКРІМ

A кравець

B творець

C друкар

D майстер

4. Суфікс *-ств-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

A людство

B презирство

B потомство

G студентство

Суфікс **-ств-** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

A людство

B презирство

B потомство

G студентство

5. НЕ МАЮТЬ закінчення обидва слова в рядку

A гордість, вчасно

B метро, джунглі

C читаючи, кашне

D розбито, блакить

НЕ МАЮТЬ закінчення обидва слова в рядку

A гордість, вчасно

B метро, джунглі

C читаючи, кашне

D розбито, блакить

6. Похідними від слова *рука* є всі слова, ОКРІМ

A рушник

B поруччя

C порушник

D обіруч

Похідними від слова *рука* є всі слова, ОКРІМ

A рушник

B поруччя

V порушник

Г обіруч

7. Суфікс **-ов-** має прикметник, утворений від іменника

A плащ

B читач

V ситець

Г насіння

Суфікс **-ов-** має прикметник, утворений від іменника

A плащ

B читач

B ситець

G насіння

8. Суфікс **-ев-** має прикметник, утворений від слова

A край

B груша

V кущ

Г кварц

Д вечір

Суфікс **-ев-** має прикметник, утворений від слова

A край

B груша

V кущ

Г кварц

Д вечір

9. Неправильно утворено слово

A стимулювати

B вислуховувати

V дискутирувати

Г лідирувати

Неправильно утворено слово

A стимулювати

B вислуховувати

C дискутирувати

D лідирувати

10. Неправильно утворено слово

A мебельний

B харчовий

V роздрібний

Г критичний

Д терміновий

Неправильно утворено слово

A мебельний

B харчовий

B роздрібний

G критичний

D терміновий

11. Суфікс **-ець** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

A камінець

B ремінець

C синець

D вітерець

11. Суфікс **-ець** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

A камінець

B ремінець

C синець

D вітерець

Теоретична частина

Спільнокореневі слова – це слова, що мають спільний корінь (це різні слова, але утворилися від одного кореня)

Спільнокореневі слова

- 1) мають різні лексичні значення;
- 2) належать до різних частин мови(не завжди);
- 3) відрізняються суфіксами та префіксами;
- 5) мають одинаковий корінь (з одним лексичним значенням)!!!

Наприклад:

пекар, печений, пекти, пекарня

Вибери спільнокореневі слова

по-літньому

літера

влітку

літровий

літній

літак

літо

Практична частина

1. Спільнокореневими до слова *гнати* є всі слова, ОКРІМ

A переганяти

B наздожену

C навздогінці

D розігнутися

Спільнокореневими до слова *гнати* є всі слова, ОКРІМ

A переганяти

B наздожену

C навздогінці

D розігнутися

2. Спільнокореневим до слова *око* є

A околиця

B заочний

V оцінка

G округ

Спільнокореневим до слова **око** є

A околиця

B заочний

V оцінка

G округ

3. Спільнокореневим до слова *радити* є

A радіо

B порада

C радист

D радість

Спільнокореневим до слова *радити* є

A радіо

B порада

B радист

G радість

4. Спільнокореневими до слова *крити* є всі слова, ОКРІМ

A відкриття

B закривати

C скривити

D покрівля

Спільнокореневими до слова *крити* є всі слова, ОКРІМ

A відкриття

B закривати

C скривити

D покрівля

5. Суфікс *-ок* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- A** жучок
- B** жовток
- C** лужок
- D** грибок

Суфікс -ок має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А жучок

Б жовток

В лужок

Г грибок

6. Спільнокореневими до слова зір є всі слова, ОКРІМ

- А** прозріти
- Б** зоріти
- В** зиркати
- Г** неозорий

Спільнокореневими до слова зір є всі слова, ОКРІМ

А прозріти

Б зоріти

В зиркати

Г неозорий

7. Суфікс **-ик- має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ**

А вузлик

Б лірик

В коник

Г столик

Суфікс **-ик- має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ**

A вузлик

B лірик

V коник

Г столик

8. Спільнокореневим до слова «роса» є

- А** зростати
- Б** зрошувати
- В** зросійщений
- Г** обrostи

Спільнокореневим до слова «роса» є

- А** зростати
- Б** зрошувати
- В** зросійщений
- Г** обrostи

9. Спільнокореневим до слова *водити* є слово

- А** водень
- Б** водночас
- В** водевіль
- Г** водійський

Спільнокореневим до слова *водити* є слово

- A** водень
- B** водночас
- C** водевіль
- D** водійський

10. Суфікс **-ин-** має однакове значення в усіх словах,
ОКРІМ

- A** бадиліна
- B** стеблина
- C** височина
- D** соломина

Суфікс **-ин-** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А бадиліна = стеблина рослини

Б стеблина = стебло

В височина = висота

Г соломина = одна стеблина соломи

Підготовка до НМТ-2026

на платформі **iLearn**

тренажер НМТ/ЗНО

ilearn.org.ua

щотижневі вебінари

тести та курси